

b 65. fogadás a mongol nemzeti ünnep alkalmából

t bc/tr-lm la

1963. július 11.

zsambalin banzar, a mongol népköztársaság budapesti nagykövete a mongol népi forradalom 42. évfordulója alkalmából csütörtökön este fogadást adott a városligeti gundel étteremben.

a fogadáson megjelent római sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, ajtai miklós és brutyó jános, a politikai bizottság póttagjai. ott volt az mszmp központi bizottságának, az elnöki tanácsnak és a minisztertanácsnak számos tagja, a politikai, a gazdasági és a kulturális élet sok más vezető személyisége. résztvett a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja./mti/

.-.

21.50/Lm

-32-

- v é g e -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 160-490, 350-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. július 12.

bb.1. fischer annie fellépése martonvásáron

i ol/n fm

1963. július 12.

fischer annie közreműködésével tartják martonvásáron a július 27-i beethoven-koncertet. az állami hangversenyzenekart lukács miklós vezényli. az est műsorán a 3. leonora nyitány, a c-moll zongoraverseny és a 4. szimfónia szerepel./mti/

.-.

bb.2. munkásmozgalmi veterán - faragó népművész

i tf/n fm

1963. július 12.

„házi múzeum,, -nak is beillik a vasas izzó sportklub tungsrám vízi-sporttelepének irodája. az uszoda gondnoka, németh ferenc érdekes szenvedélynek hódol: művészi kivitelű fadomborműveket készít a magyar hegyvidék turistaházairól. szobájában ott látható a dobogókői, a pilisi, a kevélynyergyi, a nagyszénási, a bánkúti, a hideghegyi és egy sor más menedékház kicsinyített mása.

feri bácsi ifju kora óta résztvesz a munkásmozgalmában, s több mint fél évszázada lelkes turista. számos élményét örököltette meg fába faragva. gyűjteményének egyik legérdekesebb darabja az 1918. évi lánchidi csatát ábrázoló kompozíció, amelyet elesett elvtársai emlékére készített az idős mester. a legkülönbözőbb témákat feldobja. maga készítette szerszámaival sokféle fából - körte-, jávor-, hárs-, éger-, juhar- vagy fűzfából - faragja kis remekait. közülük egyik-másik elkészítése 300-400 órát is igényel. irodáját csaknem száz dombormű és szobor díszíti. a látogatók többek között megcsodálhatják munkácsy mihály siralomház című alkotásáról égerfából mintázott domborművét, a mátraházi sportszálló mását, a vajdahunyadvár, a rózsika-forrás, az eszperantó-forrás, a lillafüredi palota szálló madártávlati képét. szoborsorozat szemlélteti a si-lesiklás technikájának fejlődését a századfordulótól napjainkig.

az idős népművész jelenleg a galyatetői nagyszálló domborművén dolgozik. jövőre - 70. születésnapja alkalmából - az egyesült izzó művelődési termében gyűjteményes kiállítást rendeznek művészi faragványából./mti/

.-.

-1-

bb.3. készül a „nyárvégi,, kajszibarack

i ie/n ká

1963. július 12.

több mint kétezer kajszii-hibrid fordult termőre a kertészeti kutató intézet kísérleti gazdaságában. tizenhárom hazai és külföldi barackfajta keresztezésével állították ezeket elő. a nagyarányú nemesítő munka célja: meghosszabbítani a kajsziszezont, főként a külföldi fogyasztókra való tekintettel, akik még a nyár végén is szívesen vásárolják az egész Európában egyedülállóan ízletes, zamatos magyar kajszibarackot. ezért olyan fajtákat hoznak létre, amelyek egyrészt „kitöltik,, a mostani érési hézagokat, másrészt a jelenlegi legkésőbbi fajta, a késői rózsabarack után néhány héttel érlelik meg termésüket. egyúttal a minőséget is tovább akarják javítani, hogy a gyümölcsök még keményebb húsúak és szebb színűek legyenek. a hibridek közül néhány évi megfigyelés után választják ki a legjobb egyedeket, s ezek elszaporításával, további néhány év múlva, öt-tíz új, a mostaniaknál értékesebb kajszibarack-fajtát kap a magyar gyümölcstermesztés./mti/

..

bb.4. Lencsearatásra készülnek a kókai határban

vid/ n ká

1963. július 12.

a pest megyei kóka község évszázadok óta a lencsetermesztésről nevezetes: ebben az egy községben nagyobb mennyiséget termelnek ebből a főzeléknövényből, mint az egész alföldön együtvéve. a kossuth tsz nemcsak megőrizte, hanem továbbfejlesztette a termelési hagyományt, és az idén is több mint 130 holdon készülnek az aratásra. a lencse ezekben a napokban érik kasza alá.

nemrégiben súlyos elemi kár sújtotta a kókai határt: a nagy arányú jégverés csaknem teljesen tönkretette az árpatermést és a kitűnőnek ígérkező lencsetermés jó részét is. de még így is mintegy 250 mázsa lencsét tudnak betakarítani, amit szerződéses alapon értékesítenek az állami kereskedelem útján./mti/

..

bb.6. dürenmatt-tanulmány a színháztudományi intézet „korszerű színház,, sorozatában

i bi/n fm

1963. július 12.

a színháztudományi intézet „korszerű színház,, sorozatában a napokban jelent meg f. dürenmatt: színházi problémák című tanulmánya. a füzet, annak az előadásnak a szövegét tartalmazza, amelyet dürenmatt 1954 őszén és 1955 elején svájc és nyugat-németország városaiban felolvasó körutja alkalmával tartott ./mti/

..

-2-

b.5. átmeneti park a roosevelt téren

i kf/n ki

1963. július 12.

a főváros „foghij,, telkeinek eltüntetésénél már régebben szóba került a roosevelt tér déli részén, a dorottya utca és az apáczai csere jános utca közötti terület is, beépítéséről azonban még nem döntöttek. a kis térségen előzőleg autók parkiroztak s a kocsik valóságos homoksivataggá változtatták a teret.

a városképet csufító kopár területen az 5. kerület dolgozóinak segítségével a fővárosi kertészet átmeneti parkot épít. a két utcával párhuzamosan széles pázsit-sávot, virágoskertet telepítenek, középen pedig, játszótérrel építenek. a kopár foltot eltüntető kis átmeneti park a jövő héten elkészül./mti/

..

bb.7. 1740 és 1750 között évente 50.000 liter tokaji bort szállítottak a cári udvarba - a tokaji orosz borvásárló bizottság története a sárospataki rákóczi múzeum 25. kiadványában

vid/n ká

1963. július 12.

a sárospataki rákóczi múzeum 1955-ben kezdte meg munkatársai tudományos dolgozatainak kiadását. a sárospataki múzeum füzetei címen. a szerzők a múzeumkörzetében tartozó gyűjtőterület, a bodrogköz, a zemléni-hegyvidék és a hegyköz néprajzi, történeti vonatkozásait dolgozták fel. a múzeumi füzetekben jelent meg többek között az 1893-as bodrogközi földosztó mozgalom története, a sárospataki habán fazekasok munkásságának ismertetése, a bodrogközi láca község népmesegyűjteménye, a sajtó és a hernád menti hajdu telepek története.

most jelent meg a múzeumi füzetek 25. száma. a csaknem 200 oldalas kiadvány tardy lajos feldolgozásában a tokaji orosz borvásárló bizottság történetét ismerteti, amely 1733-tól 1798-ig működött tokaj mezővárosban. a hazai és leningrádi levéltári kutatások, valamint magyar és orosz szerzők munkái alapján közli 1. péter orosz cár és 2. rákóczi ferenc megállapodását a tokaji bor szállítására, majd a cári ukázok alapján hivatalosan megalakított orosz borvásárló bizottság működését. a bizottság feladata volt a tokaji borok felvásárlása, a zálogba vett szőlőkben a termesztése, kezelése és a cári udvarba történő szállítása. a rendelkezésre álló források alapján a szerző megállapítja, hogy az 1740-50-es években a bizottság évente több mint 50.000 liter jó minőségű bort és aszút szállított moszkvába, nagyjából szárazföldi úton.

a borvásárló bizottságnak adott cári ukázokból ki tűnik, hogy sokszor felárral vásárolták a tokaji bort, ami jelentős bevételt jelentett a hegyaljai szőlőtermelőknek.

az egykori orosz-magyar kereskedelmi kapcsolatok eddig kevésbé ismert fejezetét tárgyaló könyv 1.500 példányban, korabeli dokumentumok facsimiléjével díszítve jelent meg./mti/

..

-3-

bb.8. középkori erődítmény maradványai siófokon

vid/n fm

1963. július 12.

sok évtizeddel ezelőtt régi falmaradványokat találtak a balaton siófoki partja közelében. a szakemberek feltevése szerint római kori zsilip romjai kerültek felszínre. ruzsinszki bálint „a balatonkörnyék archeológiája”, című, régebben megjelent könyvében is római eredetűnek tartotta a falmaradványokat. a kutatók siófok-fürdőhely fennállásának és az első magyar sió-zsilip építésének századik évfordulójára tisztázni akarták a romok eredetét. a tavaly ősszel megkezdett kutatómunka nemrég meg-
lepő eredményt hozott: dr. sági károly, a keszthelyi balatoni muzeum igazgatója megállapította, hogy a római eredetűnek feltételezett faltöredék egy elpusztult középkori erődítmény részei voltak. a balatoni tölcséres öböl és a hullámvész emelte turzásoknál felfedezett leletekből arra lehet következtetni, hogy az erőd fontos szerepet töltött be a török korban és később a rákóczi-szabadságharcban. írásos emlékekből pedig arra következtettek, hogy 2. rákóczi ferenc egyik francia származású hadmérnöke ezt a török korban meggyengült erődöt is megerősítette és korszerűsítette. az erőd - a többi balatonvidéki várhoz hasonlóan - a pusztulás sorsára jutott: a kuruc szabadságharc bukása után a német haderők lerombolták./mti/

bb.9. gyűrűzik a sziki dankasirályokat

vid/n ká

1963. július 12.

a kiskunsági homokbuckák és szikes tavak mentén elő gazdag madárvilág megóvására újabb területeket nyilvánítottak védetté. így a fülöpháza környéki szikes tavakon, valamint a tiszta menti és a pusztaháti erdők környékén is zavartalanul költhetnek a dankasirályok, a gulipánok, a piros lábú cankók, a gólyatöcsök, a szárcsák és a bakcsók. a vidék állandó madárlakói mellett újabbak is fel-tüntek. a tős-erdőben 34 év óta nem láttak vörös gémet, s az idén 10 család ismét tanyát vert itt. a dankasirályok fiókáit a kedvelt költőhelyeken, a szivós, a hattyuszék és a kondoros nevű szikes tavakon most gyűrűzik./mti/

-4-

bb.10. népi ellenőrök a társadalmi tulajdon védelmének budapesti tapasztalatairól - számos területen nem kielégítő a társadalmi tulajdon védelme

1 di/n sr

1963. július 12.

a központi népi ellenőrzési bizottság fővárosi osztályán több vizsgálat adatai alapján összegezték a társadalmi tulajdon védelmének budapesti tapasztalatait. megállapították, hogy a fővárosi üzemekben, szervezetekben és intézményekben általában javult a társadalmi tulajdon védelme.

a széles körű eredmények ellenére még számos területen nem kielégítő a társadalmi tulajdon védelme. különösen sok a hiba az építőipar, a vendéglátóipar területén. a károk - mint azt a népi ellenőrök tapasztalatai bizonyítják, - ma már elsősorban a termelés folyamatában a tervszerűtlenségek miatt keletkeznek. egyes vállalatok nem járnak el kellő körültekintéssel a gyártás előkészítésénél, a munkák beindításánál és megszervezésénél. az átgondolatlan intézkedések következtében számottevő többletkiadások, sőt felesleges beruházások is előfordulnak. megesik, hogy egyes helyeken olyan berendezési, felszerelési tárgyakat vásárolnak, amelyek üzembeállítása vagy egyáltalán nem biztosított, vagy csak nagy késéssel történik meg.

a társadalmi tulajdonban okozott károknak számos esetben a hanyag, gondatlan ügyintézés az előidézője. a visszasságok nagy részét fokozottabb körültekintéssel és gondossággal el lehetne kerülni. például az április 4. gépgyár hajón kívánt az egyesült arab köztársaságba szállíttatni egy csőhajlító berendezést, amelyre az egyik magyar segítséggel épülő erőmű szerelésénél lett volna szükség. a szabadkikötőben a gépet „behajózták”, ugyan, de mivel a teherelosztás nem volt megfelelő, kirakták a partra. a dolgok vége az lett, hogy a hajó a csőhajlító berendezés nélkül indult el útjára, s a szerelők kénytelenek voltak kézzel elvégezni a csőhajlítást egyiptomban.

nagy károkat okoznak a társadalmi tulajdonban az anyaggazdálkodásban tapasztalható lazaságok is. az anyagkészletek indokolatlan felduzzasztása növeli a raktározási nehézségeket. a zsúfoltság-gal járó kezelési hiányosságok következtében pedig sok anyag tönkremegy. sok a hiba a szállításoknál. mivel a beérkező tételeket nem mérik le rendszeresen, gyakori a többlet vagy a hiány. ugyanígy sok visszaélés forrása az anyagnormák helyenkénti lazasága. ez idézte elő például, hogy a csepel kerékpár- és varrógépgyárban tavaly 14 ezer kilóval több festéket használtak fel a kerékpárok lakkozásához, mint az előző évben. jóllehet, 13 ezerrel kevesebb kerékpárt gyártottak. még mindig sok helyen találkozni pazarlással is. egyes vezetők a termelés érdekeire hivatkoznak, s gyakran indokolatlan nagyvonalúságból, vagy egyéb okokból nem veszik figyelembe a kötelező takarékosagra vonatkozó elveket.

/folyt.köv./

B.22/1

-5-

bb.10./népi ellenőrök...1.folyt./ n

nagy mértékben veszélyezteti a társadalmi tulajdont a bizonylati fegyelem hiánya is. a még fellelhető lazaságok következtében gyakran előfordul, hogy az érdekelteket nem lehet elszámloltatni a rájuk bízott anyagokról, eszközökről, mert nincsenek pontos kimutatások, nyilvántartások. ez gyakran különböző visszaélések melegegya.

a vállalatok vezetői ma már majdnem mindenütt fellépnek a társadalmi tulajdon védelméért. fokozottabban élnek a felelősségrevonás eszközeivel is, de ez a gyakorlat még nem mindig következetes. a tapasztalatok azt bizonyítják, hogy nem mindenhol lépnek fel a károk elkövetőivel szemben.

megállapítható az is, hogy az ellenőrzések alapján, a feltárt hibák kijavítására nem mindig történik megfelelő intézkedés. egyes vállalatok vezetői presztizskérdésből nem tesznek megfelelő intézkedéseket, valamint az is előfordul, hogy a megállapított hiányosságokat nem ismertetik megfelelő módon a dolgozókkal./mti/

..

bb.11. megjelent a kossuth könyvkiadó világtörténet sorozatának harmadik kötete

i bi/n fm

1963. július 12.

megjelent a kossuth könyvkiadó tizkötetes világtörténet sorozatának harmadik kötete, amely az egyetemes történetet időszámításunk 5. évszázadától a 15. század végéig tárgyalja. elemzi a feudális társadalmi rendszer kialakulását és sajátos vonásait a távol-kelet országában, majd európa, elő- és közép-ázsia területén. a fejlett feudalizmus korszakában az egyes országok történetének tárgyalásán kívül külön fejezetet szentel a kereszties hadjáratoknak. a kötet utolsó két fő része a központosított államok kialakulását tárgyalja ázsia, illetve európa országában, ismerteti az ázsiai és kelet-európai népek küzdelmét a mongol tatár hódítás ellen, majd az oszmán-török birodalom kezdeti hódításait és a dél-kelet-európai népek harcát a törökök ellen. nagy figyelmet szentel a paraszti osztályharc kiemelkedő eseményeinek, például a huszita háborúknak és képet ad a korai reneszansz kialakulásáról és az európai humanizmus kezdetéről.

a közelmúltban jelentette meg a kossuth könyvkiadó buzási jános: az ujvidéki razzia című művét, amely az 1942 január 5-től 31-ig a sajkás-háromszögben és ujvidéken megrendezett horthysta karhatalmi razzia borzalmaait tárja fel bizalmas dokumentumok, tanuvallomások és jelentések alapján./mti/

..

8.28/j

-6-

kk

bb.12. szunyogirtás a szegedi szabadtéri játékok színhelyén

vid/n fm

1963. július 12.

szegeden a közegészségügyi és járványügyi állomás megkezdte a szunyogirtást a szabadtéri játékok színhelyén és a város más részein is. az állomás dolgozói ujitást vezettek be: gépek porozásra és vizes-emulziós permetezésre egyaránt alkalmazható. ilyen gépekkel, illetve megfelelő vegyszerekkel pásztázzák most végig a szegedi dóm körüli ligeteket, a boszorkányszigetet, s a várost övező körgát építésekor keletkezett kubikgödöröket, a szunyogok fő tenyésző helyeit. az utóbbi területeket korábban olajjal öntözték, hogy a szunyoglárvák fejlődését gátolják./mti/

..

bb.13. restaurálják a párizsi áruház Lotz-termét - új főlépcsőt kapott az épület

i sb/n ki

1963. július 12.

a divatcsarnokban - a volt párizsi áruház épületében - több mint 7 hónapja dolgoznak a 41-es építőipari vállalat munkásai.

a bontási feladatok tulnyomó részét már elvégezték, s megkezdtek az új épületszerkezetek építését is. az áruházi forgalom megkönnyítésére a korábbinál szélesebb és korszerűbb főlépcsőt építettek. a radiátorok helyett légfűtő berendezéseket állítanak fel, s az épület bejáratánál fel szerelik az ország legmodernebb légfüggönyét. összesen négy légfüggönnyel „akasztanak fel”, a be- és kijárat előtt. így a legzordabb téli napokon is sarkig tárt kapukon át közlekedhetnek a vásárlók, mert ajtók helyett a meleg levegő befúvatásával kialakított légfüggönyök védik meg az áruházat a hideg levegő beáramlásától.

kevesen emlékeznek már arra, hogy az áruház diszítói között volt Lotz károly, aki csaknem 80 évvel ezelőtt az épület egyik termének mintegy 300 négyzetméteres mennyezetét ékesítette szép falképekkel. az épület korszerűsítésével egyidejűleg most sor kerül ennek a nemzeti értéknek a restaurálására is. a képzőművészeti alap művészei rövidesen megkezdik a munkát és előreláthatóan még az év végéig befejezik a restaurálást. a helyreállított Lotz teremben kap helyet majd az áruház lakberendezési és televíziós osztálya./mti/

..

8.32/j

-7-

kk

B.14. meggyorsul a vidék nemzetközi táviróforgalma

i kf/n ki

1963. július 12.

a posta újabb korszerűsítést vezet be a nemzetközi táviróhálózatában. az automata gentex központba, - amely budapest és a külföldi városok táviróhivatalait köti össze - a 3. negyedévében a fővároson kívül bekapcsolják miskolcot, debrecent, győrt, szegedet és pécsét is. az öt vidéki város táviróhivatala így közvetlen összeköttetést kap a szovjetunió, az ndk, lengyelország, csehszlovákia, bulgária, ausztria, az nszk, svájc, belgium, dánia, hollandia nagyobb városainak táviróhivatalaival. ez azt jelenti, hogy például a szegedi távirásztellex gépén közvetlen tárcsázással hívhatja Pécsét, Leningrádot, Szófiát, Bécsét, Klagenfurtot stb., s várakozás nélkül, azonnal adhatja az oda szóló táviratokat./mti/

..

B.15. kataszter készül az ország uthálózatáról

i hbj/n bs

1963. július 12.

az árva utak nagy részének nincs „anyakönyvi kivonata”, megbízható utkataszter. ezért a kpm utügyi igazgatóságok a felügyeletük alá tartozó országos közutakról, budapest, a megyék, a vidéki városok pedig a saját utjairól kimutatást, műszaki leírást és vonalrajzot készítenek, amelyben az 1963. december 31-i állapotot rögzítik majd.

az uthálózati kimutatás például választ ad arra, hogy az ut egyes szakaszait mi burkolja, kő, aszfalt, beton, vagy makadám, és milyen vastagon, milyen a pálya altalaja. a kimutatást annyira részletesen kell elkészíteni, hogy minden egy méter meghaladó burkolatváltozást fel kell tüntetni. az utakról készített vonalrajz tökéletesen tükrözi egy-egy új tényleges helyzetét. a burkolat minőségének ismertetésén túl tájékoztat, hol található például hid, átereszt, csatorna, támfal, veszélyt jelző tábla, kereszteződés, hol „kiséri”, az utat telefon, vagy egyéb vezeték. a változásokat később folyamatosan bejegyzik és így állandóan könnyen áttekinthető katasztere lesz a közlekedés és postaügyi minisztériumnak./mti/

..

B.39/j

-8-

Mk

B.16. rekordtermést adott az iregi takarmányborsó

vid/n ká

1963. július 12.

negyedik éve természetik nagyüzemileg a bő hozamu és gépekkel könnyebben művelhető, aratható iregi sárga takarmányborsót, dr. kurnik ernőnek, az iregszemcsei kísérleti intézet igazgatójának és oberitter anna tudományos kutatójának nemesítését. az idén már körülbelül 15.000 holdról takarítják be országsszerte főleg vetőmagnak az új fajtát.

az intézet gazdaságában két borsóaratógép vágja a rendet, s utánuk kombájn szedi fel és csépeleli a borsót. eddig több mint 100 holdról aratták le az iregi sárgát, amely az idén először adott 16-17 mázsás holdankénti átlagtermést. bár a tisztántúli földeken lesznek ennél magasabb hozamok is, iregszemcse vidékén a jelenlegi eredmény rekordtermésnek számít./mti/

..

B.17. tűzvédelmi őrségek az alföldi templomtornyokban

vid/n ká

1963. július 12.

a közép-tiszavidék legnagyobb gabonatermelő körzetében, szolnok megyében több mint 300 tűzör vigyázza a negyedmillió holdnyi gabonavetést. a tűzvédelmi szolgálat a falvak fölött magasba nyúló templomtornyokból éjjel-nappal szemmel tarthatja a látóhatár alá nyúló nagyüzemi gabonamezőket. a járságban számos olyan tűzfigyelő foglalja el naponta „állását”, aki több évtizede öröködi az új kenyér felett. járszapatiban nagy jános és pataki istván nyugdíjas tsz tagok már a negyedik évtizede ügyelnek nyaranta a templomtornyba, nem fenyegeti-e tűz a termést? a jó tűzvédelmi szolgálat és a megelőző intézkedések eredményeként az idén még nem volt tüzeset a szolnok megyei gabonaföldeken./mti/

..

B.18. „őrségváltás”, az állattenyésztésben - nők vették át a gépi fejés teendőit a hartai termelőszövetkezetben

vid/n ká

1963. július 12.

bács megye egyik legjobban gazdálkodó közös gazdaságában, a hartai béke termelőszövetkezetben gépesítették az egyik 100 férőhelyes tehenistállót. a gépi fejés bevezetésével az „istállórendet”, is teljesen átszervezték. a tehenészetben dolgozó férfiak mentesültek a fejési munka alól, s a jövőben kizárólag az állatok takarmányozásával, gondozásával foglalatoskodnak. a gépi fejést az asszonyok, lányok vették át, akik hófehér köpenyben, fejkendőben, higiénikus körülmények között látják el feladatukat./mti/

..

B.44/j

-9-

Mk

bb.19. július 15-étől nem tartható tanfolyam a-pedagógusoknak a vakációban
három ezer tanár az e héten véget érő nyári továbbképző tanfolyamokon

i vt/hné cs sr

1963. július 1.

a pedagógusok hagyományos nyári továbbképző tanfolyamait az idén is megrendezték. az általános iskolai orosz nyelvtanároknak pécsen, szombathelyen, győrött, szolnokon debrecenben, nyíregyházán, kecskéménen és sátozsátpatakon, a középiskolaiaknak szegeden és egerben, a német és angolszakosoknak a budapesti radnóti gimnáziumban, a francia tanároknak ugyanitt, továbbá békéscsabán és balafonfüreden tartottak előadásokat. ezeken a tanfolyamokon külföldről érkezett csaknem 70 pedagógus foglalkozott magyar kollégáival. értékes segítséget nyújtottak azzal, hogy ismertették az élő nyelvben bekövetkezett legújabb változásokat, másrészt tapasztalatcsere révén az oktatási módszerek korszerűsítéséhez is jelentősen hozzájárultak.

körülbelül kétezer résztvevője volt az általános iskolai gyakorlati oktatást vezető tanfolyamainak. itt a negyedévesek most nyerték el az erről szóló képesítést.

a történelem, biológia és fizika-szakos tanárokkal együtt mintegy 3000 pedagógus vett részt az e héten végződő nyári továbbképző tanfolyamokon, amelyek mindegyikén az iskolai tantervekhez szorosan kapcsolódó témákat dolgoztak fel a hallgatók.

a vonatkozó hivatalos rendelkezés értelmében július 15-től már semmiféle tanfolyam nem rendezhető, mert augusztus 24-ig minden nevelő részére biztosítani kell a nyári szabadság zavartalanosságát. / mti/

--

bb.20. városfejlesztési tanulmányterv zalaegerszegről - társadalmi munkában

vid/fm/tné cs fm

1963. július 12.

a hazafias népfront zalaegerszegi városi bizottsága mellett működő városfejlesztési műszaki akcióbizottság, amelynek 30 mérnök, technikus, pedagógus, orvos és statisztikus tagja van - zalaegerszeg husz éves távlati fejlesztéséről tanulmánytervet készít társadalmi munkában. a tanulmánytervet szeptemberben nyilvános ankéton ismertetik a lakossággal, majd ennek alapján a váterv készíti el a város végleges fejlesztési tervét. a társadalmi tervezők a lakosság javaslatainak figyelembevételével készítik a tanulmányterveket, dolgozzák ki továbbfejlesztésének programját. a készülő terv szerint megújodik a több mint 700 éves város: a földszintes épületek helyén 2-3 emeletes korszerű lakóépületek emelkednek majd, üzletekkel, kulturális intézményekkel. / mti/

--

9.09/j

-10-

bb 21. több mint 920 liter vért adtak térítés nélkül somogyban

vid fm/tné szb fm

1963. július 12.

a somogy megyei vöröskereszt az év első felében 16 térítés nélküli véradónapot rendezett a megye községeiben. a véradónapokon 3070-en jelentek meg a rendelőkben, s több mint 920 liter vért adtak. különösen sokan jelentkeztek karád, síófok, szőlád, kőröshegy és magyaratád községekből. /mti/

--

bb 22. megkezdődött az új üzemi tanácsok választása

i sl/gk szb ki

1963. július 12.

a termelő üzemekben a harmadik negyedévi termelési értekezleteken választják meg a dolgozók az új üzemi tanácsokat. bár a vállalatok többségében a szabadságolások és a most zajló műszaki konferenciák miatt csak július végén, augusztus elején tartják a termelési értekezleteket, néhány helyen már megkezdődött az üzemi tanácsok választása. tekintve, hogy a termelési értekezletek üzemrészenként bonyolódnak le, a tanácskozások és a választások mindenütt több napot vesznek igénybe.

a lenin kohászati művekben eddig 25 munkahelyen tartották meg a választásokat, amelyeken összesen 12 ezer dolgozó vett részt, jóval meghaladva a választásokhoz szükséges kétharmados többséget. hasonlóan népesek a fémáru- és szerszámgépgyár, az autóvillamosság felszerelések gyára és a transzvíll termelési tanácskozásai.

júliusban és augusztusban az országban körülbelül 1500 üzemi tanács újjaválasztása bonyolódik le, mégpedig az eddigigől lényegesen eltérő módon. a legutóbbi választások idején az üzemi tanácsstagok kétharmadát még a szakszervezet hivatalból delegálta, most pedig valamennyi tanácsstagot szó többséggel választják. ezuttal nem nagy létszámú, hanem cselekvőképes, rugalmas, a legrátermettebb embereket tömörítő 11-31 tagú üzemi tanácsokat hívnak életre. így például a lenin kohászati művekben a korábbi 121 helyett ezennel 31, a transzvíllben 55 helyett 21, az autóvillamosság felszerelések gyárában pedig 40 helyett a jövőben 19 tagja lesz az üzemi tanácsnak.

/mti/

--

9.16/j

-11-

Handwritten signature

bb 23. Ötszázféle magyar termék közül vásárolhatnak a manchesteri magyar hetek látogatói

i sz/gg szb ki

1963. július 12.

Július 15-én magyar hetek kezdődnek manchesterben. a város legnagyobb áruházában, amely a Lewis áruházi konszerhez tartozik, egész sor magyar termékre, elsősorban fogyasztási cikkre akarják felhívni az angol vásárlók figyelmét. a magyar gyártmányokból kiállítást rendeznek az áruházban, és ötszázféle terméket a helyszínen árusítanak is. gundel ferenc vezetésével magyar konyha működik majd és az angolok megízlelhetik hideg- és melegkonyhai speciálitásainkat. a vendégek jó hangulatához járóka sándor és népi zenekara is hozzájárul. étel- és italkülönlegességeinket magyar népviseletbe öltözött pincérek szolgálik fel. a magyar módra főzött eszpresszó kávé sem hiányzik majd az étlapról.

a manchesteri magyar hetek alkalmával árucikkeink ismertetését szolgáló pályázatra is sor kerül. a pályázat győztese magyarországi busz utazást nyer. a magyar hét eseményeihez szorosan kapcsolódik az áruházban rendezendő divatbemutató. a magyar manekenek mutatják be konfekcióiparunk legújabb termékeinek mintadarbjait. érdekes színpontja lesz a kiállításnak az is, hogy egyik szőnyegszövő népművésznőnk a helyszínen mutatja be munkáját.

a magyar heteket a londoni és a budapesti kereskedelmi kamarák kezdeményezésére rendezik meg, hogy ily módon is hozzájáruljanak kereskedelmi kapcsolataink szorosabbra fűzéséhez. /mti/

bb 27. százmillió köbméter vizet „nyeltek el,, a szolnoki szántóföldek

vid j szb ká

1963. július 12.

szolnok megyében, az ország egyik legaszályosabb körzetében csaknem 100 000 hold föld öntözését tervezik a termelősövetkezetek és az állami gazdaságok. az öntözési idény két első hónapjában, májusban és júniusban 43 000 millió köbméter vizet „nyeltek el,, eddig. a tiszta, a zagyva és a kőrösök mentén állandóan 55-60 vízkivételi mű üzemel, és másodpercenként 50 köbméter vizet emelnek át az öntözőcsatornába. /mti/

9.23/1

-12-

pk

bb 24. injektorcölöpös épületalapozás győrótt

vid te szb szf

1963. július 12.

győrótt nagyobb építkezéseknél sikerrel alkalmazzák az injektorcölöpös alapozást, amivel jelentős költséget takarítanak meg. a budapesti földmérő- és talajvizsgáló iroda két mérnökének találmánya szerint olyan betoncölöpöket vernek le a talajba, amelyeknek közepébe előzőleg kétcollos injektáló gázcsövet helyeztek el. ezen a csövön keresztül bentonitos cementpépet sajtolnak 4-5 atmoszféra nyomással a cölöp alatti homokos, kavicsos rétegbe. így a cölöp csucsnál a föld mélyében betonhármanak nevezett gömb képződik, amely megnöveli a csúcs ellenállását, úgyhogy a cölöp teherbíróképessége 25-30 tonnáról 52-70 tonnára, vagyis több mint kétszeresére növekszik. ez azt jelenti, hogy az eddigiekhez képest fele annyi cölöp elegendő a pilárlérvázis épületek mélyalapozásához.

az injektorcölöpös alapozást először a munkácsy utcai párt-náz bővítésénél alkalmazták. hetvenhat injektorcölöpöt vertek le a 140 hagyományos vasbeton cölöp helyett. bár meg kellett küzdeni a kezdeti nehézségekkel, mégis százezer forint a megtakarítás. a wilhelm pieck vagon- és gépgyárban megépítendő üzemcsarnoknál, ahol az alapozást most kezdik, 96 injektorcölöpöt vernek le a tervezett 198 hagyományos helyett. körülbelül 470 000 forint megtakarításra számítanak. több más nagy létesítmény alapozásához is használják a találmányt, úgyhogy csupán győrótt többmillió forintos megtakarítást érnek el vele. /mti/

bb 26. műszer figyeli a növények vizgazdálkodását - sorozatban gyártják a borka-féle párologtatásmérőt

vid j szb ká

1963. július 12.

a keszthelyi agrártudományi főiskolán dr. borka gyula tanársegéd új típusu párologtatásmérőt szerkesztett, amely alkalmas a szántóföldi mérések elvégzésére is. az eddigi készüléket ugyanis csak a laboratóriumban tudták használni, s ezek a mérések nem adtak teljes képet a párologás mértékéről. az párologtatásmérővel állandóan figyelhetik a különböző növényfélék vizgazdálkodását, és az így kapott adatokból következtethetnek arra, hogy milyen mennyiségű és minőségű trágyázás szükséges. a készülék nagy sikert aratott a szakemberek körében, sőt a híre eljutott a külföldi kutatóintézetekhez is. a párologtatásmérő sorozatgyártását most kezdték meg a kecskeméti szolgáltató és javító vállalatnál. az idén már minden hazai kutatóintézetet és egyetemet ellátnak az új típusu készülékkel és külföldi megrendelésre is több mint példányt szállítanak. /mti/

9.30/1

-13-

pk

bb.25. kétméteres a kender az alföldön

vid/j cs ká

1963. július 12.

a délmagyarországi rostkikészítő vállalat körzetében, amelyhez csongrád, bács, békés, szolnok és pest megye tartozik - 18.000 holdon termelnek kendert az idén. a fontos ipari növényt a májusi esőzések gyors növekedésre készítették, viszont a júniusi kéthetes kánikula egy kissé visszavetette a fejlődésben. a mostani kisebb csapadék után ismét felüdült a kender, s több helyen, mint például hódmezővásárhely határában, valamint a gorzsai állami gazdaságban eléri a kétméteres magasságot.

a terméskilátások a jelenlegi becslések szerint kedvezőek, s idejében, még e hónap végén megkezdődhet az aratás. az évben a betakarítást 100 százalékosan gépekkel végzik. máj egy 200 kenderkombájn dolgozik majd az alföldi termelőszövetkezetekben és állami gazdaságokban. már készülnek az új terméskilátásokra is. szegeden egy új, teljesen gépesített kenderfeldolgozót adnak át rendeltetésének november végén. ebben a korszerű üzemben teljesen kiküszöböltek a kézi tilolást. ugyancsak az ősszel avatják fel a nagy teljesítményű szegvári kenderáztató-alagutat. / mti/

--

bb.29. ankétsorozat komárom megyében a film hatásáról a gyermeknevelésben

vid/fm/tné cs fm

1963. július 12.

érdekes ankétsorozat fejeződött be komárom megye városai-ban. a megyei nőtanács kezdeményezésére előadásokat tartottak a szülőknek és a nevelőknek a film hatásáról a gyermeknevelésben. a viták tanulsága alapján a jövő tanévben sokféle módon igyekeznek a megyében a filmet a gyermeknevelés, a korszerű műveltség megszervezésének a szolgálatába állítani. szülői munkaközösségi értekezleteken foglalkoznak majd a filmszínházak helyes célszerű látogatásával. osztályfőnöki órákon megvitatnak egyes filmeket, hogy a budapesten már jól működő iskolai filmszakkörök példájára ilyen módon is fejlesszék a fiatalok ítélőképességét, esztétikai érzékét. / mti/

--

9.35/j

-14-

pk

bb.28. négyszáz külföldi tudós a 7. európai molekulaszpektroszkópiai kongresszuson

i ms/hné szb sr

1963. július 12.

a magyar tudományos akadémia, az ötvös Loránd fizikai társulat és a magyar kémikusok egyesülete a nemzetközi elméleti és alkalmazott kémiai unió /iupac/ támogatásával július 22 és 28 között a magyar tudományos akadémián rendezte meg a 7. európai molekulaszpektroszkópiai kongresszust. - Kovács István akadémiai levelező tag, a rendezőbizottság elnöke, erről a jelentős tudományos eseményről a következőkben tájékoztatta a magyar távirati iroda munkatársát.

- a spektroszkópia az anyag által kibocsátott, illetőleg elnyelt sugárzást tanulmányozza megfelelő berendezések /prizma, rács, stb./ segítségével. jelentőségét eléggé érzékelteti az az egyetlen utalás, hogy a század első harminc évében az atomok és a molekulák belső szerkezetéről legnagyobb részben az atom-, illetve a molekulaszpektroszkópia segítségével szerezhetünk ismereteket. az általános technikai fejlődés lehetővé tette, hogy felfedezzék és tanulmányozzák az atomok és a molekulák láthatatlan, ultraibolya, infravörös és mikrohullámú szinképeit, spektrumait is és kifejlődött a nobel-díjas indiai tudós nevéhez fűződő raman-spektroszkópia is.

- a molekulaszpektroszkópia ma már nem csupán elméleti kutatási terület, hanem közvetlenül is segíti többek között olyan fontos iparágak, mint a gyógyszeripar, a festék, az olaj- és a műanyagipar fejlesztését és gyártmányainak ellenőrzését. a molekulaszpektroszkópiával rendkívül finom, megbízható és gyors méréseket eszközölhetnek. a vizsgált anyag elhasználódása nélkül nagy érzékenységgel, pontossággal határozható meg az új típusú vegyületek összetétele, szerkezete, tisztasági foka, stb.

- érthető tehát, hogy világszerte fokozódik az érdeklődés a molekulaszpektroszkópiai kutatások iránt. Európában 1951 óta két évenként más-más országban rendezik meg az iupac támogatásával ezeket a kongresszusokat, amelyek a résztvevők összetételét tekintve világkongresszusokká váltak. a budapesti kongresszusra 27 országból kerekén 400 tudós és száznál több kísérő jelentette be részvételét, köztük számos világhíresség. jórésztük most először fordul meg Magyarországon. az európai tudósokon kívül nagyszámu amerikai, afrikai és ázsiai kutató is eljön budapestre. a molekulaszpektroszkópia legújabb elméleti és gyakorlati eredményeiről három szekcióban mintegy 200 bejelentett előadás hangzik majd el, amelyeket vita követ.

/folyt.köv./

9.41/j

-15-

pk

bb 28. /négy száz külföldi tudós... 1. folyt./- szb

- a kongresszussal egy időben számos külföldi kiállító részvételével mintegy nyolcmillió forint értéket képviselő műszerkiállítás és könyvkiállítás is nyílik.

- a tudományos programot gazdag társadalmi program egészíti ki. a vendégek többek között megtekintik a főváros nevezetességeit és a balatonra is ellátogatnak. /mti/

..-

bb 32. „uborkaszalag,, , vegyi gyümölcshámozás a szigetvári konzervgyárban

vid te szb szf

1963. július 12.

a szigetvári konzervgyárban 92 millió forint értékben több mint 1200 vagon tartósított gyümölcs és zöldségféle készül az idén. az üzem szomszédságában levő termelőszövetkezetek 610 holdas zöldborsó táblájának termése már üvegekbe került. a napokban megkezdtek a zöldbab és csemegeuborka szállítását is a gyárba. az üzem, amely az utóbbi fél évtized alatt négyszeresére növelte termelését, korszerű gépek egész sorával gazdagodik az idén. a szezon elején helyezték üzembe az automata zöldborsófeldolgozó berendezést, ezen a héten pedig befejeződött az „uborkaszalag,, szerelése. a berendezés igen ötletes. míg korábban a dolgozók hordták, vitték a feldolgozócsarnokban a nyersárut, üres és teli üvegeket, most mindezt egy állandó mozgásban levő szalag végzi el. összesen három ilyen berendezést kaptak. egy-egy szalag 22 dolgozót szolgál ki. ugyancsak gépesítették a zöldbab hegyének levágását. könnyebbé teszik a gyümölcsfeldolgozást is. a körtét, a kajszit, őszibarackot kézi hámozás helyett vegyi uton választják el bórétól.

még ez évben átadják rendeltetésének az új, 150 vagonos készáruraktárt, a bővülő üzem vizigényeit kielégítő mélyfúrásu kutat. megkezdik a kazánház és saját energiatelep építését, amelyet jövőre helyeznek üzembe. ezek a beruházások már alapját képezik az üzem távlati fejlesztésének, amely szerint a jelenlegi termelési értéket ötszörösére növelik. /mti/

..-

9.46/j

-16-

PK

bb.30. új községek a tanyavilágból

vid/ fm/tné cs fm

1963. július 12.

szolnok megyében tervtanulmány készült a településhálózat fejlesztésére. a városok és községek külterületein, tanyavilágban csaknem százezer ember lakik. ezeket fokozatosan kulturáltabb környezetbe telepítik. a jelenleg meglévő 26 különböző külterületi településből mindössze nyolcat hagynak meg, és ezeket önálló községekké fejlesztik. a nagykunság fürdőközpontját, berekfürdőt üdülőhelyé alakítják ki. bánalmát a középtiszai állami gazdaság központját - ahol már új utcásorok, emeletes épületek létesültek - ugyancsak községgé fejlesztik. önálló közigazgatást és kulturáltabb környezetet kap a jászberényi tanyavilág pórtelek, csataszög, hunyadfalva és pusztapó is. pórteleken többek között új iskolát, egészségügyi intézményt, napközi otthont, művelődési házat és más középületeket emelnek a távlati program szerint. a városellátó zöldsévezet központjában lévő várkonyi-szöllő is községi rangot kap majd a következő években. jelenleg már iskola, ovoda, keskenyfilmes filmszínház, orvosi rendelő és más középületek létesültek a több mint félezer lelket számláló településen. a megszűnő tanyavilág helyét fokozatosan a mezőgazdasági termelés szolgálatába állítják, így a távlati tervidőszak végére ilymódon mintegy kétezer katasztrális holddal növekszik a megye mezőgazdaságilag művelhető területe. /mti/

..-

bb.31. üzemet rendeztek be a hézagmentes vágánymezők előre gyártására

vid te cs szf

1963. július 12.

a szombathelyi máv igazgatóság dolgozói a szekesfehárvár- cellődmölk-szombathely közötti vasúti vonalat már korábban korszerűsítették, most pedig a szombathely-nagykanizsa közötti pályán fektetnek le hézagmentes hosszú síneket. a pályaépítők zalaszentivánon korszerű telepet rendeztek be, itt a 72 méteres hézagmentes sínszalakat előre ráerősítik a talpfákra, rá szerelik a kapcsolószerkezeteket, azaz teljesen előkészítik a fektetésre. az előregyártást csaknem teljes egészében gépek végzik, a telep mellett modern szállás épült a dolgozók részére.

a telep egyébként nemzetközi bemutatóra készül. hamarosan vasúti szakemberek látogatják meg a baráti országokból, tapasztalatszerzés céljából. /mti/

..-

9.58/j

-17-

PK

bb.35. az ndk-tól átvettük évi 20 ezer autódinamó gyártását - kétszeresére nő a sorozatnagyság

i sl/gk szb ki

1963. július 12.

a német demokratikus köztársaság külkereskedelmi szerveivel történt megállapodás alapján a magyar ipar az ndk-tól átvette a 125 milliméter átmérőjű, 500 wattos, 12 voltos autódinamók gyártását. évente több mint 20 ezer dinamó szállításáról van szó, körülbelül ugyanannyi készül hazai szükségletre is. a magyar és a német dinamótípus azonban eddig eltért egymástól, a nagy sorozatu gyártás pedig csak a dinamók egységes kialakításával oldható meg. ezért ezért a gyártó vállalat, az autóvillamossági felszerelések gyára, most megállapodott a csepel autógyárral, s néhány nap óta a hazai teherautókhoz is az ndk-ban használatos dinamó készül. ezzel az évi 20 ezres sorozat több mint 40 ezerre növekszik, s lényegesen javul a termelékenység, egyegy dinamó tekerésének ideje egy óra husz percről máris ötven perc alá csökkent.

a sorozat további növelésére is kilátás van, mert ujabban Lengyelországgal is megállapodást kötöttek hasonló dinamók szállítására. a nagy sorozat már lehetővé teszi a munka fokozott gépesítését, készül az új célgép, amely a kézi tekerés még mindig hosszú, majdnem 50 perces idejét 3 percre mérsékli.

az autóvillamossági felszerelések gyára korszerűsíti termékeit, kidolgozták a trópusálló dinamók és feszültségszabályozók mintapéldányait, megoldották a legkorszerűbb dinamónál is tökéletesebb váltóáramu generátorok, továbbá olyan ugynevezett árnyékolt feszültségszabályozók gyártását, amelyek működés közben nem zavarják a rádió- vagy televízióvételt. új cikkeket rövidesen a kgst-hez tartozó más országoknak is felajánlják. /mti/

bb.36. ahány hét az évben, annyi szoba a lengyeli kastélyban - restaurálják a mezőgazdasági szakképzést szolgáló épületet

vid j szb ká

1963. július 12.

Lengyelben - körülbelül félmillió forint költséggel - restaurálják a mezőgazdasági szakmunkásképző iskola, az egykori apponyi-kastély emeletes épületét. az 1829-ben klasszicista stílusban épült szép kastély nevezetessége, hogy 365 ablaka, 12 kéménye és 52 szobája van, ahány nap, hónap és hét egy évben.

a gyönyörű kastély kilencedik éve a mezőgazdasági szakképzést szolgálja, s jelenleg 180 termelőszövetkezeti és állami gazdasági, mezőgazdasági szakmunkás tanuló falai között. az új tanévtől kezdve ebben az iskolában képezik ki tolna megye növényszeresztő, gépész és állattenyésztő szakmunkásait, ezért a restaurálással egyidőben 60 férőhelyes diákszállás és tanmihely is épül. /mti/

10.05/1

-18-

bb.35. dunaujvárosi és salgótarjáni kohászok együttműködésével elkészültek az első hazai hidegen hengerelt dinamó szalagacél karikák

vid te cs szf

1963. július 12.

a salgótarjáni acélárugyár új hideghengereművében a tavasszal kezdődtek meg a hidegen hengerelt dinamó szalagacél hazai gyártási kísérletei.

eddig főleg borsodnádasi melegben hengerelt dinamószalagot használtak gép- és villamosmotor gyáraink. a nagyobb minőségű hűvetelményű motorok gyártásához külföldről hoztak hidegen hengerelt dinamószalagot. a hidegen hengerelt dinamószalag ugyanis hajlékonyabb, különleges szerkezeti tulajdonságai miatt jobb hatásfoku mint a meleghengerlésű. a külföldivel azonos ötvöztetésű és hajlékonyságú dinamóacél gyártási technológiáját salgótarjánban dolgozták ki, az alapanyag gyártására pedig dunaujvárosi kohászok vállalkoztak. a dunaujvárosiak már az első csapolásoknál megfelelő eredményt értek el, a salgótarjáni hideghengerészek pedig a külföldivel azonos minőségű dinamószalagot állítottak elő a dunaujvárosi anyagból.

az idén 400 tonna, jövőre pedig több mint 1000 tonna hidegen hengerelt dinamószalagot gyártanak salgótarjánban. a hidegen hengerelt dinamószalag kereskedelmi ára 17.000 forint tonnánként. jelentős megtakarítást hozó új gyártmánnyal gazdagodott tehát iparunk a dunaujvárosi és a salgótarjáni kohászok együttműködésének eredményeként. /mti/

--

bb.34. újabb 40 termelőszövetkezeti majort villamosítanak bács megyében

vid j cs ká

1963. július 12.

bács megye nagy kiterjedésű tanyavilágában villamosítják a szövetkezeti központokat, az új gazdasági majorokat, s ezzel számos tanyasi otthonban is „nyugdíjazhatják”, a petróleumlámpát. a lakiteleki szikra tsz majorjában, ahol most fejezték be a hálózatbekötési munkákat, a környék 26 tanyasi lakásában is bevezették a villanyt. eddig 18 pusztai település villamosítását fejezték be, s év végéig 40 tsz majorban gyullad ki a fény. ezzel összesen 190, a községektől távoleső települést látnak el villannyal. /mti/

--

10.10/1

-19-

Handwritten signature or initials

bb 37. több mint egymillió forint évente az üzemcsarnokok levegőjének javítására a nyergesújfalu viscosagyárban

vid te szb szf

1963. július 12.

a nyergesújfalu magyar viscosagyárban évről-évre több mint egymillió forintot költenek az üzem levegőjének javítására, most fejezték be a dolgozók egészségét védő egyik ilyen nagy beruházást, másfélmillió forintos költséggel elkészült a fonoda új klímaberendezése, a klímakamrához és a többszáz méteres csőhálózatához a korrózió elhárítására tiztonna alumíniumlemez használtak fel, a fonodában az új berendezéssel óránként 50 000 - 60 000 köbméter levegőt csepegtetnek ki és 60-70 százalékos páratartalmat biztosítanak, az üzem levegőjének rendszeres javításával elérték, hogy míg korábban rendkívül gyakori volt a szemgyulladás, ma már ez a betegség ismeretlen a gyárban. /mti/

--

a szerkesztősegek figyelmébe !

a mai bb.15. sz. hír / kataszter készül ./

1. bek. 1 sorában a szöveg helyesen

az országutak nagy részének

az 1. bek. 4. sorában pedig

saját utjakról

/ mti/

--

10.45/a

- 20 -

bb.38. ülést tartott a szakszervezetek budapesti tanácsa

t hi/gk cs bs

1963. július 12.

a szakszervezetek budapesti tanácsa pénteken ülést tartott az építők székházának tanácstermében, keszei károlynak, az szbt vezető titkárnak beszámolója alapján megvitatták a budapesti szakszervezeti középszervek munkájának főbb tapasztalatait és a szakszervezetek xx. kongresszusa utáni feladatokat. / mti/

--

bb.39. a Lottó nyerőszámai

gk cs bs

1963. július 12.

a sportfogadási és Lottó igazgatóság tájékoztatása szerint balatonbogláron, a szabadtéri színpadon megtartott Lottósorsoláson a 28. játékhetén a következő nyerőszámokat húzták ki:

5, 47, 70, 80, 87. / mti/

--

bb 40. hazaérkezett Lengyelországból a magyar katonai küldöttség

t vt/gk szb

1963. július 12.

a magyar néphadsereg küldöttsége, amely czinege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter vezetésével baráti látogatást tett a Lengyel népköztársaságban, pénteken délelőtt visszaérkezett budapestre.

a delegáció fogadtatására a ferihegyi repülőtéren megjelent somogyi miklós, az mszmp politikai bizottságának tagja, pap jános belügyminiszter, náczy sándor, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, szarka károly külügyminiszterhelyettes, uszta gyula altábornagy, csémi károly vezérőrnagy, kaszás ferenc vezérőrnagy és lakatos béla vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettesek, továbbá a magyar néphadsereg több vezető beosztású tábormoka és tisztje.

jelen volt a fogadtatásnál henryk grochulski, a Lengyel népköztársaság budapesti nagykövete, k.i. provalov vezérezredes, az ideiglenesen magyarországon állomásozó szovjet csapatok főparancsnoka és a parancsnokság más magas rangú képviselői, ott volt több budapesten akkreditált katonai attasé is. /mti/

--

11.36/1

-21-

bb 41. berlinbe utazott naményi géza, a tájékoztatási hivatal vezetője

t vt/gk szb bs

1963. július 12.

naményi géza, a kormány tájékoztatási hivatalának vezetője az ndk sajtóhivatalának meghívására pénteken délelőtti hivatalos látogatásra berlinbe utazott. a ferihegyi repülőtéren bucsuztatására megjelent gál tivadar, a minisztertanács titkárságának vezetője, a külügyminisztérium és a tájékoztatási hivatal több vezető beosztású munkatársa. ott volt a bucsuztatáson franz köhler, az ndk budapesti nagykövetségének sajtóattaséja. /mti/

--

bb.43. városfejlesztési ankét szekszárdon

vid/fm/tné csm fm

1963. július 12.

szekszárdon pénteken fejeződött be a hazafias népfront városi bizottsága által rendezett kétnapos városfejlesztési ankét. a tanácskozáson szekszárd 20 éves fejlesztési tervét tárgyalták meg a népfront várospolitikai akcióbizottságának tagjai. a megbeszéléseken résztvettek a szekszárdi távlati tervek elkészítését segítő budapesti szakemberek is. a fővárosi patronálók a helybeli szakemberekkel közösen helyszíni szemlét is tartottak a városban. /mti/

--

bb.44. a választók közérdekű javaslatainak megvalósításáról tárgyalt a debreceni városi tanács végrehajtóbizottsága

vid/fm/tné csm fm

1963. július 12.

a debreceni városi tanács végrehajtó bizottságának pénteki ülésén a tanácsválasztások során elhangzott több mint 300 közérdekű javaslat és észrevétel megvalósítását vizsgálták meg. a lakosság kérésére vízvezeték épült a zrinyi utca egy részén, valamint a monostorpályi uton. a keleti soron rendbehozták a szennyvíz-csatornát, korszerűsítették a ládagyár porelszívó berendezését. gyógyszerár nyílt a második keletben, s rövidesen korszerű orvosi rendelő építését kezdik meg a homokkertben.

a külső részekben, a kértsekben járda~~kat~~építettek és javították az utcai világítást. /mti/

--

12.23/j

-22-

bb 42. helyzetjelentés a mezőgazdaságból - jó ütemben halad a gabonabetakarítás, a kapások fejlődése és ápoltsága kielégítő

1 cs/j szb ká

1963. július 12.

az egész országban aratnak már: mindenütt megkezdődött a mezőgazdaság egyik legfontosabb munkája. izinger pál, a földművelésügyi minisztérium növénytermesztési főigazgatóságának vezetője az mti munkatársának adott tájékoztatójában áttekintette a növényápolás és az aratás eddigi eredményeit és vázolta a következő hetek legfontosabb teendőit.

az ideoi esztendő nagy tehertétellel indult. az őszi nagy szárazság miatt a gabonafélék vetése megkésett, vagy rosszul kelt, az évszázad egyik leghidegebb és leghosszabb tele erősen megviselte a vetéseket, s a kítavasodás is később jött a szokásosnál, mégis mire a gabonák beértek, a kérés szinte mindenütt kiegyenlítődött. ebben nagy része volt a kedvező májusi-júniusi időjárásnak, zömmel azonban a termelőségvetkezetek, állami gazdaságok jó munkaszervezésének, szorgos munkájának.

a földművelésügyi minisztériumba érkezett megyei jelentések és a határszemlék tapasztalatai egyaránt azt mutatják, hogy a kukorica, a cukorrépa, a burgonya és a napraforgóátlak fejlődése rendkívül gyors, ápoltságuk országsszerte kielégítő, sok vidéken mintaszerű. meg kell jegyezni azonban, hogy a termelő üzemek nem használták ki eléggé a kítűnő szelektív gyomirtószert, a hungazin adta lehetőségeket. a rendelkezésre álló mennyiségnek csak egy részét szórták ki, noha a tapasztalatok szerint a hungazinozott területek hozamtöbblete és a megtakarított ápolási költség többszörösen visszatéríti a vegyszerezéssel járó kiadásokat.

a gabonafélék többsége - különösen a dunántúlon és az északkeleti vidékeken - erősen kiritkult. igaz, sokat segített rajtuk az idejében adagolt fejlődésserkentő fejtrágyázás, de a kívánatos állománysűrűséget kevés helyen érték el. kedvezőtlen jelenség volt a gabonák tavaszi ápolásánál, hogy az előírányzathoz és főleg a rendelkezésre álló készletekhez képest kicsi volt a dikonirtos vegyszeres gyomirtás aránya. a kiritkult és fejtrágyázott gabonátlak ugyanis szokatlanul erősen gyomosodtak, a vegyszerezést elmulasztó gazdaságok holdankénti átlagban 2-3 mázsa termést veszítettek, ami körülbelül tizszerese a vegyszerezés anyag- és munkaköltségének.

/folyt.köv./

12.31/j

-23-

bb 42. /helyzetjelentés a mezőgazdaságból ... 1. folyt./- szb

a gabonák fejlődésének június 20-ig általában kedvezett az időjárás, a 20. utáni 8-10 napos kánikulai forróság azonban megrövidítette az érési időt: július első dekádjában már „összeért”, az őszi árpával a rozs, sőt a buza és a tavaszi árpa is. az az előny, amit a múlt évben a hűvös július-első feléi időjárás adott a gabonáknak a fokozatos érésre, az idén hiányzik, ennek ellenére a gabonák minősége általában jó, a búzák hektolitersúlya általában eléri vagy meghaladja a 80 kilót, s a nedvességtartalmuk is megfelel a normáknak. „megszorulást”, csupán tolna, borsod, békés és csongrád megye egyes vidékeiről jelentettek a múlt hét második felében

a gabonabetakarítás általában az időszaknak megfelelő ütemben halad mindenütt. július 10-ig az őszi árpa vetésterületének csaknem 70 százalékáról, a buza vetésterületnek 10 százalékáról takarították be a termést. bács-kiskun, somogy és baranya megyében a búzának több mint 20 százaléka már raktárakban van, ugyanakkor a hűvösebb éghajlatú dunántúli és északi megyékben csupán 1-3 százalékánál tartanak. az idén már a betakarításra kerülő gabonaföldek háromnegyed részén dolgoznak aratógépek és kombájnok. a gépi aratás aránya heves, nógrád, somogy és szolnok megyében elérte a 90, tolna és fejér megyében pedig a 98 százalékot. ugyanakkor bács-kiskun, szabolcs-szatmár és csongrád megyében nem használják ki eléggé a korszerű gabonabetakarító gépek adta előnyöket, ezeken a területeken a kézi aratás aránya még mindig megközelíti az 50 százalékot.

a betakarítás első tapasztalatai azt mutatják, hogy az idei búzatermés megközelíti vagy eléri a tavalyi 10 mázsán felüli országos átlagszintet. ebben - a kedvező időjárás és a jó minőségű munkán kívül - nagy része van az idén már több mint egymillió holdon termesztett intenzív búzafajták, különösen pedig a szovjet bezosztája jó hozamainak.

a szakemberek véleménye szerint az aratás hátralevő „szoros”, heteiben az eddiginél sokkal jobban ki kell használni mindenütt a rendelkezésre álló kombájnokat, éppen a gabonafélék „összeérése”, miatt.

a jövő évi még jobb termés érdekében szükséges, hogy a gabonabetakarítással párhuzamosan haladjanak mindenütt a nyári talajmunkák. az aratás csak akkor tekinthető befejezettnek, ha a kicsépelet mag a raktárban, a szalma kazalokban van, a tarlót lebuktatják, fogással és hengerrel „lezárják”,.

/folyt.köv./

12.40/ szb

-24-

bb 42. /helyzetjelentés a mezőgazdaságból ... 2. folyt./- szb

az aratást megelőző szervezési munkák ellenére a termelőüzemek nagy többsége máris elmaradt a talajmunkákkal: a learatott területeknek még 20 százalékán sem végezték el a tarlólántást. feltétlenül szükség van a traktorok kettős műszakjának szélesebbkörű megszervezésére, a helyenként mutatózó alkatrészhiány megszüntetésére, illetve a gépállomásokon sokhelyütt elégtelen traktoroslétszám növelésére. megengedhetetlen, hogy több helyen a termelőszövetkezetek csupán a saját gépparkjukra szorítkoznak, s nem veszik igénybe idejében a gépállomásoknál meglévő szabad gépkapacitást.

a tarlólántáson kívül fontos feladat a feltört lucernatarlók, a borsó, a rapce és a lenföldök gyors elmunkálása, a mezőgazdaságban rendelkezésre álló „géphadsereg”, az idén már lehetővé teszi, hogy az ősszel búzával bevetésre kerülő földek 70 százalékán augusztus végéig elvégezzék a vetőszántást. csak így lehetséges, hogy október végére a búzavetőmag jó magágyba kerüljön.

az időszak teendői között ugyancsak sürgős a rétek, legelők szénatermésének mielőbbi betakarítása, a gyepterületeknek több mint 20 százalékán ugyanis még kiszáradt az első fűtermés, több vidéken pedig az összegyűjtött széna behordásával késtek meg. legtöbb tennivaló van e tekintetben csongrád, hajdu-bihar és bács-kiskun megyében, ahol a teletető szalastakarmány zömét adó anyaszénának alig 50-60 százalékát takarították be. /mti/

--

bb.45. megállapították az étkezési burgonya fogyasztói árát

i n.j./j csm ká

1963. július 12.

a nagyvásártelepre pénteken 44 vagon és 69 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 15 vagon burgonya, 2 vagon főzõhagyma, 7 vagon káposzta, 5 vagon tök, 4 vagon uborka, 1 vagon zöldpaprika, 1 vagon paradicsom, 1 vagon vegyes zöldség, 1 vagon sárgabarack, 5 vagon tojás, 1 vagon vágott báromfi és 1 vagon citrom.

a földművelésszövetkezetek budapesti értékesítő vállalata pénteken megállapította az étkezési burgonya fogyasztói árát. a gúlbabát, a rózsa burgonyát és a kifli burgonyát különként 2.80, az ella-burgonyát 2.40 forintért hozták forgalomba. a paradicsom fogyasztói ára különként 4.20-4.60 forintra csökkent, a gyalult tököt kaporral különként 2 forintért árusították. / mti/

--

12.45/j

-25-

bb.46. w. r. richardson, a sunday citizen főszerkesztője a magyar sajtó házában

1 kz/ csm ká

1963. július 12.

a szövetkezetek országos szövetsége vendégként házában tartózkodik w. r. richardson az angol szövetkezetek sunday citizen című hetilapjának főszerkesztője. a neves angol újságíró pénteken a magyar sajtó házában írókkal, s a fővárosi lapok munkatársaival találkozott. a szívélyes, baráti légkörű beszélgetésen résztvett nánási lászló, az elnöki tanács tagja, a szövetség felügyelő bizottságának elnöke, a szövetkezetek országos szövetsége és a szövetkezeti kutató intézet több vezető munkatársa is. /mti/

..-

bb.47. időjárásjelentés

gk csm

1963. július 12.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. július 12-én péntek 13 órakor:

holnap több napsütés

európa fölött a hőmérséklet eloszlása szabályos képet mutat. a délkeleti félrészben 25-30 fokos meleg van, az északnyugati félrészben viszont az atlanti-óceán mérséklő hatása folytán csak 15-25 fok között váltakoznak a legmagasabb nappali hőmérsékletek. az említett hőmérsékletelosztás és a nyugati szél következtében közép-európa fölé minduntalan kissé hűvösebb levegő érkezik. hazánkban tegnap a tisztánul kivételével erősen felhős idő volt, az ország területének legnagyobb részén hullott eső, a dunántúlon többnyire zivatarok kíséretében. a 24 óra alatt lehullott eső mennyisége általában nem haladta meg a 3-4 millimétert, de makón és letenyén 5, balatonfüreden 6, szegeden 7, pápán 12, sopronban és körmenden 13, siófokon 18, szentgotthárdon 31 milliméter esett. a hőmérséklet napközben a nyugati határmezsgyében csak 22-25, máshol 26-30 fokig emelkedett, ma hajnalra 14-18 fokig hűlt le a levegő.

ma délelőtt erősen felhős volt az idő, egy-két helyen esett az eső. a hőmérséklet 19-23 fok között váltakozott.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 23.4 fok volt, 2.0 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 24 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 milliméter, nem változik.

a balaton vizének hőmérséklete siófokon 22 fok.

várható időjárás szombat estig: ma felhős idő, holnap valamivel több napsütés. főként az ország keleti felében ma sokhelyütt, holnap csak néhány helyen eső, zivatar. mérsékelt északi, északkeleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet a dunántúli nyugati felében 11-14, máshol 15-19, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 24-27 fok között.

a duna vizállása budapestnél 315 centiméter. / mti/

bb.48. háromszáz szakember vizsgálja: hogyan lehet munkára fogni a gépek rezgését - sajtótájékoztató a budapesten összeülő első nemzetközi vibrációs tömörítéstechnikai konferenciáról

t st/hmé csm ki

1963. július 12.

a gépipari tudományos egyesület pénteki sajtóértekezletén közölték, hogy hétfőn hazánkban összeül az első nemzetközi konferencia, amely a vibrációs gépek működésének elveivel, a talaj és a beton tömörítésének új módszereivel foglalkozik. a nehézkesen működő, többmázsás hengerek ma már alkalmatlanok arra, hogy az épületekhez megfelelően tömörítsék, szilárdítsák a talajt, helyettük mint inkább teret nyernek a 25-50 kilós vibrátorok, amelyek nem súlyokkal, hanem szapora rezgésükkel tömörítik a föld-, vagy betonszemcséket. e gépek szerkesztésénél még mindig nagyrészt a tapasztalatokra támaszkodnak, működésük elvi kérdései tisztázatlanok. a mostani konferencián mintegy 300 szakember, köztük 94 külföldi, fejti ki tudományos nézetét a vibrációs jelenségekről, s arról, hogy a gépek rezgését hogyan lehet a leghatékonyabban munkára fogni.

a tanácskozásokon a szocialista országok neves szakemberein kívül az egyesült államok angliá, az nszk, japán, portugália és más, nyugati országok küldöttei is részt vesznek. / mti/

..-

b.49. megkezdtek a dohánytörést szabályokban

vid/n ká

1963. július 12.

szabolcs-szatmár megyében, ahol több mint egy évszázados hagyománya van a dohánytermelésnek. a mezőgazdasági nagyüzemek az idén több mint 16.000 holdon foglalkoznak ezzel a fontos ipari növényvel. bár a szokottnál két héttel később ültették el a palántákat, a virginia-fajta mégis szépen fejlődik, s számos nagyüzemben eléri a 18-20 leveles nagyságot. az alsó levelek törésére értek, úgyhogy a megye termelőszövetkezetei megkezdhetik a betakarítást. eddig több mint 1000 mázsa illatos virginiai-dohánylevelet fűztek fel. a dögei zalka máté, a nyirkarászi tákóczi, az olcsvai új élet, a napkori kossuth és a rohodi új élet tszben a termésbecslő határszamlék szerint az elmúlt 10 esztendő legnagyobb dohánytermését takarítják be. holdanként 8-12 mázsa átlagot várnak. /mti/

..-

15.20

- 27 -

PK

bb.50. új búzát örölnék a szolnoki malmok

vid j csm ká

1963. július 12

szolnok megyében csaknem valamennyi termelőszövetkezet megkezdte már az új termés értékesítését. a felvásárlótelepeken naponta 80-100 vagon árpát és búzát vesznek át. az eddig értékesített 400 vagon buza egyrésze már eljutott a malmokba is. új búzát örölnék a szolnoki, törökszentmiklósi és a karcagi malom. szolnokon két nap alatt 6 vagon beosztója szovjet búzát örölnék meg, s a laboratóriumi vizsgálatok után megállapították, hogy a 82 hektoliter fajsúlyú búzából 40 százalékos sikértartalmu lisztet kapnak. a malmok az előírt 8 napi pihentetés után a jövő hét közepén kezdik az új liszt szállítást a sütőipari üzemeknek. / mti/

--

bb.51. vízszlop a balatonban

vid gk csm ká

1963. július 12.

/ csütörtökön délutáni órákban különös természeti jelenség történt a badacsonyi vendégseregét: az átvonuló vihar légörvénye hatalmas vízszlopot emelt a balaton fölé. a hirtelen kerekedett vihar, amely felhőszakadászerű esővel és jéggel korbácsolta végig az ábrahám-hegyi szőlővidéket, nagy sebességgel vonult át a balatonon. a balaton-felvidéki hegyekről a tó tükrére alázuduló vihar légörvénye szinte kettészelte az alacsonyán uszó felhőt, amelyből mint egy hatalmas tölcseren keresztül vastag sugárban ömlött le a nagyszemű jég, a víz és a partról felkapott nád és por tömege. a vízszlop és az erős forgószél hatalmas kör alakú szökőkutat idézett elő a tavon, amely öt-hat méter magasságig is felcsapott. amerre a vízszlop végivonult fenéig felkorbácsolódott a tó iszaprétege. a ritka tűnemény mintegy 15-20 percig tartott. / mti/

--

bb.52. teherautóval közvetlenül a varsói piacra szállítják a friss gyümölcsöt a balatonaligai állami gazdaságból

vid j csm ká

1963. július 12.

veszprém megye legnagyobb mezőgazdasági üzemében, a balatonaligai állami gazdaságban beérett a kajszibarack, a málna és a ribizli. a jól termő gyümölcsfákról az egyetemi építőtábor fiataljai szedik a termést. a gyümölcs egy részét külföldi piacokra szállítják. naponta indítanak vagon svájcba, kelet- és nyugat-németországba, teherautóval pedig közvetlenül a varsói piacra szállítanak. a rendszeresen pénteken utnak indított friss gyümölcs vasárnapra a lengyel főváros lakóinak asztalára kerül / mti/

--

15.22

- 28 -

bb.53. harmincezer látogató egy hónap alatt az aggteleki cseppkőbarlangban - szombattól kezdve a hétvégeken étkezőkocsi is lesz a borsod expressz jósvafő - aggteleki szerelvényen

vid/n szf

1963. július 12.

a gömör-tornai karsztvidék világhírű cseppkőbarlangjait az idén a korábbi éveknél is nagyobb számban keresik fel a hazai és a külföldi turisták. június elejétől egy hónap alatt, mintegy 30.000 látogató gyönyörködött az aggteleki barlang reflektoroktól megvilágított gyönyörű cseppkőveiben, kilencezerrel több, mint az elmúlt év azonos időszakában. egyre nagyobb számban keresik fel a jósvafői ágot is, ahol az idén vezették be a villanyt és reflektorok, higanygőzlámpák világítják meg a bizarr formájú hatalmas cseppkőveket.

a jósvafői barlang idegenforgalmának fejlődését jelentős mértékben segítette a budapest és jósvafő-aggtelek állomás között közlekedő közvetlen gyorsvonat, amely már mintegy tízezer utast szállított hazánk egyedülálló természeti ritkaságának megtekintésére. munkaszüneti napokon a budapestről induló borsod expressz már három közvetlen kocsit vontat. az utasok kényelmének biztosítására szombaton és vasárnap ezen a vonalon étkezőkocsit is járatnak majd. az első bővített, étkezőkocsival ellátott szerelvény szombaton indul a keleti pályaudvarról. visszafelé jósvafő-aggtelek állomáson az utasok a gyorsvonat indulása előtt fél órával már beszállhatnak az étkezőkocsiba. / mti/

--

bb.54. hatvanhárom városa és 3207 községe van magyarországnak - megjelent a több mint ezeroldalas új helységnévtár

i sl/n ki

1963. július 12.

megjelent az új helységnévtár, amely ismerteti az ország lakott helyeinek legfontosabb adatait. hazánkban első ízben 1873-ban, legutóbb pedig 1956-ban jelent meg helységnévtár. a mostani kötet, immár a huszonegyedik, minden eddiginél gazdagabb, részletesebb és áttekinthetőbb. terjedelme 1044 oldal, a legutóbbi kötet 756-os oldalszámával szemben, s áttekintést ad az ország 63 városának, 3207 községének és mintegy 17 ezer külterületi lakott helyének területi, közlekedési, postai viszonyairól. ezuttal első ízben feltüntették a lakóházak számát, a települések egészségügyi és kulturális intézményeit, a közműhálózatot, a gyógy- és üdülőhelyeket is. megtalálhatók a kötetben a népességre vonatkozó adatok, a közigazgatási kirendeltségek címjegyzéke, az igazságügyi területi beosztás.

az új helységnévtár 10 ezer példányban készült, s ehhez 23 tonna papírt használt fel az állami nyomda. / mti/

16.00/Lm

--
-29-

119

bb.55. hazaérkezett jugoszláviai vendégszerepléséről a bihari jános művészegyüttes

1 ol/n fm

1963. július 12.

hazaérkezett jugoszláviai vendégszerepléséről a hvdsz 42 tagu bihari jános művészegyüttese. nagy sikert aratott műsorukban fellépett lipják mária énekesnő és tarjáni tóth ida cimbalom-művész is. tíz előadást tartottak belgrádban, újvidéken, szabadkán, opatijában, karlovacon és titovo-uzsicén. műsorukat mintegy 16 ezren tekintették meg, újvidéken kétezer nézőjük volt.
/mti/

bb.56. közlekedési balesetek

1 bc/n sr

1963. július 12.

az illatos ut és a gubacsi ut kereszteződésében egy 54/a jelzésű autóbusról szállt le reitter nándorné budapesti lakos. megcsuszott, elesett és súlyosan megsérült. kórházba szállították.

ittasan, figyelmetlenül vezetett tehergépkocsit a 20. kerületben katócz györgy. a dózsa györgy ut 51 számú ház előtt összeütközött egy tehergépkocsival. utóbbi vezetője, szabó sándor könnyebben megsérült. katócz györgytől bevonták a vezetői jogosítványát.

a 8. kerületi diószeghy sámucl utca 50. számú ház előtt szabálytalanul kanyarodott oldalkocsis motorkerékpárjával botos józsef gépkocsivezető. összeütközött egy motorkerékpárral, amelyet földi józsef kisiparos vezetett. mindkét motorkerékpár vezetője könnyebben megsérült.

a közraktár utca és a dimitrov tér találkozásánál egy taxi - mert vezetője, kovalák jános nem tartotta be a követési távolságot - összeütközött egy személygépkocsival. a taxi utasai: hegedüs lászlóné és páll lászló segédmunkások könnyebben megsérültek.

jogosítvány nélkül vezetett személygépkocsit a 22. kerületben kollát mihály lakatos. a dózsa györgy ut és a damjanich utca kereszteződésében szabálytalanul előzött egy lovaskocsit, s amikor eléje kanyarodott, felborult. a vigyázatlan vezető könnyebben megsérült./mti/

16.30/Lm

-30-

bb.57. az országos erdészeti egyesület vándorgyűlése nagykanizsán

vid/n ká

1963. július 12.

az országos erdészeti egyesület ezévi vándorgyűlését és közgyűlését nagykanizsán rendezték meg. az eseményre az ország minden részéből mintegy 500 erdészeti és faipari szakember, erdészeti közép- és főiskolai tanár, tudományos intézeti vezető érkezett a városba. megjelent dr. balassa gyula miniszterhelyettes, az országos erdészeti főigazgatóság vezetője, dr. gál jános, a soproni erdészeti és faipari egyetem rektora, dr. keresztési béla, az erdészeti tudományos intézet igazgatója, kovács istván, a medosz főtitkára.

az egyesület vándorgyűlése pénteken kaán károlynak, a neves magyar erdészeti szakember nagykanizsai szülőházán elhelyezett emléktábla megkoszoruzásával kezdődött, majd a városi művelődési ház nagytermében dr. madas andrás, az országos erdészeti egyesület elnöke tartotta meg az egyesület vezetőségi beszámolóját.

ezután a vendéglátó délzalai állami erdőgazdaság vezetői: németh lászló igazgató és andor józsef, főmérnök tájékoztatta a gyűlés résztvevőit a 33 ezer hektár erdőterületet művelő gazdaság munkájáról. ez a gazdaság évenként több mint 130 ezer köbméter ipari és tüzfát ad a népgazdaságnak, mint a gyűlésen megállapították, zalaiban található a legszakszerűbb művelt erdészetek.

a vándor gyűlés alkalmából osztották ki a bedő albert díjakat. négy kiváló szakember kapta meg ezt a magas kitüntetést: dr. sébor jános, az erdészeti és faipari egyetem tanára, az egyetem díszdoktora, 50 esztendei munkásságáért, rott ferenc, az erdészeti főigazgatóság főmérnöke, 40 esztendei munkásságáért, szőlősi józsef, a somogy megyei tanács erdészeti és vadászati felügyelője 39 évi kiváló munkáért, és kósa sándor, a délzalai állami erdőgazdaság litói kerületvezető erdésze 5 évtizedes munkásságáért.

a délutáni ülésen megválasztották az országos erdészeti egyesület új tisztikarát, majd szakmai vita után dr. balassa gyula, miniszterhelyettes megnyitotta a magyar erdőgazdálkodás és erdőművelés fejlődését bemutató kiállítást a helyi thury györgy muzeumban.

a vándorgyűlés második napján szombaton bemutató - tapasztalat-cserén vesznek részt az erdészeti szakemberek a vendéglátó délzalai állami erdőgazdaság több kerületében./mti/

.-.

16.55/n

-31-

HC

bb.58. tovább mérséklődött a meleg: nagy zivatar a főváros keleti kerületeiben, a tiszántuli megyék csendes esőket kaptak - szombatra több napsütés ígérkezik

i cs/ n ká

1963. július 12.

a nyugatról érkező hűvösebb légáramlás csütörtökön újabb nagy zivatarokat okozott a nyugati megyékben és a balaton vidékén. legnagyobb volt a szentgotthárd határában zajlott zivatar, amely 31 milliméteres csapadékot adott, síófokon 18 millimétert mértek. a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályára érkezett jelentések szerint a csütörtöki nagy zivatar idején a rendkívül erős forgószél ábrahám-hegy és badacsony között a balatonból óriási víztölcserét szivott fel a magasba. a megfigyelők szerint a több méter átmérőjű víztölcser körülbelül 10 percig csüngött a levegőben, s a felső vége elérte a 60-70 méteres magasságot. ez a jelenség a trópusi tengereken gyakori, a balatonon azonban évtizedenként egyszer, ha előfordul.

pénteken az ország keleti területein voltak kisebb csendes esők. a déli órákban a főváros keleti kerületei fölött heves zivatar tört ki. elsősorban kispeszt és pestlőrinc határát érintette, ezeken a helyeken rövid idő alatt 40-42 liter víz zuhogott alá minden négyzetméterre.

a hőmérséklet napi maximuma csütörtökön még az ország több vidékén elérte a 30 fokot, pénteken kissé tovább mérséklődött a meleg, s már csak 24-27 fokig emelkedett a hőmérők higánya. a külföldről érkező jelentések arról számoltak be, hogy a kánikulai forróság a földközi-tenger vidékeire húzódott vissza. európa nagyrésze hűvös, a nyugati országokban a nappali hőmérséklet sehol nem emelkedett 18-20 fok fölé, s gyakoriak az eszések. szombatra a zivatarfront előreláthatólag elgyengül. a pénteknél több lesz a napsütés, már csak szórványos zivatarokra, esőkre kell számítanunk, a nappali hőmérséklet szintje 24-27 fokig emelkedik./mti/

16.59/n

-32-

bb 59. kétszázezren látogatták a pécsi nemzeti színház előadásait - évadzáró társulati ülés a színházban

vid fm/tné-lm fm

1963. július 12.

a pécsi nemzeti színház pénteki évadzáró társulati ülésén nógrádi róbert igazgató összegezte a most befejeződött évad eredményeit. elmondotta, hogy a színház az évad elején 38 új színésszel, új vezetőséggel kezdte meg munkáját, s a korábbi évekhez képest jelentős eredményeket ért el. emelkedett a bérletesek száma, és az előadásokat összesen kétszázezren látogatták. különösen örvendetes az operaelőadások látogatottságának fokozódása. nagy sikere volt a baletgyűttesnek is, amely a következő évadban másfél hónapig olaszországban, a német szövetségi köztársaságban, luxemburgban és svájcban vendégszerepel.

a pécsi nemzeti színház hatezerre kívánja növelni a bérletesek számát. a színművészek ellátogatnak majd a nagyobb üzemekbe, intézményekbe, művelődési házakba, hogy ismerkedjenek, beszélgessenek közönségükkel. több üzemben, intézményben baráti kör alakult a színházi kultúra pártolására. a műsorgetvet már közreadta a színház vezetősége, hogy annak esetleges kiegészítésére a színházlátogatók is javaslatokat tehessenek.

az új évadot augusztus 25-én kezdi a pécsi nemzeti színház társulata./mti/

.-.

bb.60. lengyel pedagógusok érkeztek szegedre

vid/n fm

1963. július 12.

a pedagógusok szakszervezete csongrád megyei bizottságának meghívására pénteken 42 lengyel pedagógus érkezett szegedre. a vendégek 14 napot töltenek hazánkban. szegeden kívül megismerkednek a főváros nevezetességeivel, a balatonnal és néhány hegyvidéki üdülővel.

a lengyel pedagógusok látogatásának viszonzására a nyáron több mint negyven csongrád megyei pedagógus utazik lengyelországba, ahol a tervek szerint varsóban, krakkóban, zakopanében tesznek látogatást./mti/

.-.

bb.61. paul anxionnaz,

k di/n sr

1963. július 12.

a neves francia békeharcos és felesége az országos béketanács meghívására budapestre érkezett. a vendégeket, akik két hetet töltenek hazánkban, dr. bóka lászló egyetemi tanár, az országos béketanács alelnöke és az obt több munkatársa fogadta a keleti pályaudvaron./mti/

17.20/n

-33-

KE

bb.62. kossa istván a kisz tárnoki építőtáborában

i di/n sr

1963. július 12.

kossa istván közlekedés- és postaügyi miniszter pénteken völgyi istvánnak, a kisz kb építőtáborozási bizottság vezetőjének társaságában meglátogatta a tárnoki önkéntes építőtábort. megtekintette a sátrakat és felkeresett több munkahelyet. hosszasan elbeszélgetett az új balatoni műút tárnoki szakaszán dolgozó fiatalokkal./mti/

bb.63. újabb eredmények pest megye népművelésében - százezres tömegek kulturális neveléséről gondoskodnak a művelődési intézmények

t áe/n fm

1963. július 12.

pest megye művelődésügyi helyzetéről, a lakosság körében végzett kulturális nevelő munka eredményeiről tárgyaltak pénteken a megye felelős tanácsfunkcionáriusai és népművelési szakemberei. a megbeszélésen résztvett varga péter, a megyei tanács vb. elnöke, valamint a párt- és tömegszervezetek számos vezetője, munkatársa is.

pest megyében részletesen kidolgozott, több évre szóló tervezet irányítja a közművelődést. ennek alapján értékelték az 1962/1963-as évad tevékenységét. megállapították, hogy ebben az időszakban különösen a módszeres ismeretterjesztő munka, az iskolán kívüli szervezett felnőttoztatás volt sikeres. mintegy 10.000 felnőtt tanult 215 tanfolyamon, illetve előadásorozaton. az iskolán kívüli oktatás színvonalát emelte az irodalmi színpadok, könyvtárak, énekkarok, mozik nagyarányú, közvetlen közreműködése az oktatásban. ezeken kívül a természettudományi ismeretterjesztő társulat a megye 183 községében 3000 előadást tartott, több mint 180.000 hallgató részvételével. az 1962/1963-as évadban 15.000 falusi dolgozó vett részt szervezett földrajzi, természetrajzi ismeretterjesztő túrákon is. több mint 8000 felnőtt tanul a megye általános- és középiskoláinak esti- és levelezőtagozatain. ez azért is nagy-jelentőségű, mert a művelődésügyi program célkitűzése szerint 1970-re a szakmunkások zöme középiskolai szintű képzettséggel rendelkezik.

a népművelő munkának számottevő fogyatékoságai vannak azonban az esztétikai nevelésben és a kulturált tömegszórakoztatás tekintetében, - állapították meg az értekezleten. - ezen a téren eredményes munkát végez a megye hivatásos művészekből álló színháza, amely egyetlen évadban több mint 600 előadást tart és a legtávolabbi kis településeket is felkeresi. lényeges fejlődést ígér az 50, függetlenített falusi népművelési felelős tevékenysége is, akik az idén álltak munkába. a jövőben a megye 14 muzeuma fokozott mértékben bekapcsolódik a lakosság kulturális nevelésébe, elsősorban gyakori képzőművészeti tárlatvezetésekkel. megállapítható, hogy jelenleg már százezres tömegek szervezett kulturális neveléséről gondoskodnak a művelődési intézmények és különböző szervezetek./mti/

17.45/n

-34-

bb 64. megnyílt a 13. országos vasutas képzőművészeti kiállítás a nyugati pályaudvaron

t tó/tr-lm ki

1963. július 12.

a vasutasnap alkalmából péntek délután a nyugati pályaudvar kulturális várótermében megnyílt a 13. országos vasutas képzőművészeti kiállítás. a kiállításra 552 festményt, grafikát, szobrot, ipar- és népművészeti alkotást küldtek be a vasutas képzőművészek - közöttük 14 éven aluli gyermekek is, - amelyekből 144-et mutatnak be. szabó antalnak, a vasutasok szakszervezete főtitkárának megnyitó beszéde után a szakemberekből álló bírálóbizottság javaslatai alapján díjakkal jutalmazták a legjobb művek alkotóit.

a festmények és grafikák közül tóth jános budapesti vasutas képzőművész jegyvizsgálat című olajfestményét találták méltónak az első díjra. a szobrász képzőművészművészek közül alexa ferenc budapesti művész férfi fej-ét, az iparművészeti és népművészeti tárgyak közül pedig császár lajos kaposvári művész népművészeti faragványait jutalmazták első díjjal. összes munkájáért első díjban részesült sáfár pál 14 éven aluli budapesti gyermek is.

a kiállítás július 29-ig tekinthető meg./mti/

bb 65. megalakult a magyar közgazdasági társaság szegedi csoportja

vid te-lm szf

1963. július 12.

a magyar közgazdasági társaság szegedi csoportja pénteken délután tartotta alakuló közgyűlését a józsef attila tudományegyetem aulájában. a közgyűlésen mintegy kétszáz csongrád megyei közgazdasági szakember vett részt.

kardos jánosnak, a megyei pártbizottság osztályvezetőjének megnyitója után dr. gönczöl ferenc, a magyar közgazdasági társaság titkára ismertette az országos célkitűzéseket és a helyi csoport feladatait. elmondotta, hogy a társaságnak miskolcon és győrött már működik vidéki csoportja, a szegedi után pedig rövidesen pécssett, veszprémben és debrecenben is tömörítik a közgazdászokat, hogy lehetőséget teremtsenek tudományos továbbképzésükre, tudományos vitákra és így segíthessenek a vidék közgazdasági problémáinak megoldásában.
/folyt.köv./
18.00/lm

- 35 -

112

bb 65. /megalakult a magyar...1.folyt./-lm

az alakuló közgyűlésen dr. kádas kálmán műszaki egyetemi tanár, a társaság alelnöke nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott a matematikai módszerek alkalmazása a gazdasági feladatok megoldásában címmel.

végül megalakult a társaság 180 tagu helyi csoportja, amelynek elnökévé dr. nagy lajost, a józsef attila tudományegyetem docensét választották meg./mti/

bb.66. magyarországi megszünteti kereskedelmi kapcsolatát a fajüldözö dél-afrikai köztársasággal

n/hd

1963. július 12.

mint ismeretes, a dél-afrikai köztársaság fajüldözö politikájával szemben az ENSZ is fellépett. mi a helyzet a magyar népköztársaság és a dél-afrikai köztársaság kereskedelmi kapcsolataiban? tette fel a kérdést az MTI munkatársa karádi gyulának a külkereskedelmi miniszter első helyettesének, aki a következőket válaszolta:

- a magyar népköztársaság képviselőit az ENSZ legutóbbi közgyűlésén beválasztották abba a különbizottságba, amely figyelemmel kíséri a dél-afrikai köztársaság fajüldözö politikáját. képviselőink e bizottságban tevékeny szerepet játszanak, s reméljük, hogy ezután is hathatós segítséget tudunk nyújtani az alapvető emberi jogokért küzdő dél-afrikai népnek.

- a magyar népköztársaság kormánya a dél-afrikai köztársasággal nem tart fenn sem diplomáciai, sem hivatalos, államközi kereskedelmi kapcsolatokat. ilyen kapcsolatokat nem is szándékozott létrehozni, mert a magyar nép és a magyar kormány mindig is mélységesen elítélte a dél-afrikai kormány fajüldözö /apartheid/ kolonialista politikáját.

- ami a kereskedelmi kapcsolatokat illeti, néhány magyar vállalat exportált ugyan fogyasztási cikket a dél-afrikai köztársaságba, azonban kormányunk, politikájának megfelelően intézkedéseket tett e kapcsolatok teljes felszámolására.

- a magyar kormánynak ezt a döntését az ENSZ illetékes bizottságában a magyar képviselő bejelentette, - fejezte be nyilatkozatát karádi gyula, a külkereskedelmi miniszter első helyettese./mti/

18.23/n

-36-

bb.67. jelentkezzenek a károsultak

n/sr

1963. július 12.

a rendőrség őrizetbevette és eljárást indított budai zoltán, 44 éves máv alkalmazott, vecsési lakos ellen, sorozatos csalás büntette miatt. budai a nyomozás adatai szerint számos embertől különböző összegeket vett fel téglá és egyéb építőanyag beszerzésére és a pénzt saját céljaira fordította. a budapesti rendőrfőkapitányság kéri azokat, akiket a csaló szintén megkárosított és még nem tettek feljelentést ellen, hogy jelentkezzenek személyesen budapest 5. kerület deák ferenc utca 16. 4. emelet 409 számú helyiségben, vagy telefonon a 123-456/13-62-es mellékállomáson./mti/

bb.68. neves indiai tudós látogatása

k ms/n sr

1963. július 12.

dr. p.c. mahalanobis, a calcuttai indian statistical institute igazgatója a magyar tudományos akadémia elnökségének meghívására pénteken 10 napos látogatásra magyarországra érkezett. a neves indiai tudós előadást is tart hazánkban./mti/

bb.69. koktélparti a japán követségen

t lv/n sr

1963. július 12.

ken-ichiro yoshida japán budapesti rendkívüli követe, meghatalmazott miniszter pénteken koktélpartit rendezett a hazánkban tartózkodó tokutaro kitamura a japán-szovjet és kelet-európai kereskedelmi társaság elnökének tiszteletére. a koktélpartin résztvett karádi gyula, a külkereskedelmi miniszter első helyettese, dr. bográr józsef, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke és szarka károly külügyminiszterhelyettes. ott voltak a külügyminisztérium, a külkereskedelmi minisztérium, a kulturális kapcsolatok intézete, valamint a kereskedelmi kamara több vezető munkatársa./mti/

19.06/n

-37-

100

bb 70. időjárásjelentés

-lm -cz

1963. július 12.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. július 12-én,
pénteken este:

több napsütés

várható időjárás szombat estig: főként nappali felhő-
képződés, szórványosan futó zápor, zivatar. mérsékelt
szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton
24-27 fok között./mti/

-. -

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb. 51. számú /vizoszlop a balatonban/ hírünk 10. sorában
a szöveg helyesen:

.... idézett elő a tavon, amely 60-70 méter magasságig is
felcsapott.

-. -

bb. 71. békegyűlés sopronban

vid/tr/rj

1963. július 12.

a nőtanács soproni elnökségének rendezésében pénteken
késő délután békegyűlést tartottak. sokszáz nő köszöntötte erdei
lászlónét, a magyar nők országos tanácsának elnökét, továbbá
venezuela és uruguay nőküldöttségének tagjait. erdei lászlóné
mondott beszédet, amelyben ismertette a nők moszkvai világkongresz-
szusának eseményeit.

ezt követően venezuela és uruguay küldöttei szólaltak fel.
/mti/

-. -

bb. 72. magyar-mongol barátsági gyűlés szentgotthárdon

tr/rj

1963. július 12.

a hazafias népfront vas megyei bizottsága magyar - mongol
barátsági gyűlést rendezett pénteken délután a szentgotthárdi
selyemszövőgyárban.

az ünnepségen zsambalin banzar, a mongol népköztársaság buda-
pesti nagykövete mondott beszédet, s ismertette hazája politikai és
gazdasági fejlődését./mti/

-. -

20.59/n

-38-

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb. 51. számú /vizoszlop a balatonban/ című hírünkre kia-
dott helyesbitést kérjük tárgytalannak tekinteni.

/mti/

-. -

- v é g e -

- 39 -

KE

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 6-7. Telefon: 159-490, 159-500

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. július 13.

bb.1. népszerű tudományos munkák jelentek meg a kossuth könyvkiadónál

i b1/n fm

1963. július 13.

a kossuth könyvkiadó két újabb népszerű tudományos munkát jelentetett meg. csató istván: a kozmosz partján című műve a világűr meghódításáról, a mesterséges égitestek és az űrhajók felbocsátásáról szól. foglalkozik a repülés történetével, majd a rakéták működési elveivel ismerteti meg az olvasót. tárgyalja a kozmikus korszak első öt esztendejében, vagyis 1962-ig felbocsátott mesterséges holdakat, bolygókat és űrhajókat és ismerteti azokat az adatokat, amelyekkel e mesterséges égitestek és űrhajók műszerei gazdagították az emberi tudást. végül képet ad az űrkutatás további távlatairól.

ábel olga és benamy sándor: a kisértettérkép nyomában című műve magyarországi utikönyv. a szerzők azóta megváltozott régi helynevek - például bubánat-völgye, hatrongyos, átokcsatorna, stb. - nyomán járták be az országot. céljuk az volt, hogy feldebrítsék a régi nevek eredetét és megismerkedjenek az új nevek mögött - a mai élettel./mti/

..

bb.2. magyar dokumentumokat küldenek a shakespeare szülőhelyén létesítendő archivumba

i b1/n fm

1963. július 13.

stratford on avonban, shakespeare szülőhelyén archivumot létesítenek a nagy költő és drámaíró születésének a jövő évben esedékes 400. évfordulója alkalmából. az archivum anyagát a világ minden részéből gyűjtik össze, és magyarországot is felkérték hogy küldjön dokumentumokat. a színháztudományi intézet most változtatja ki azokat a fényképeket, [redacted] és könyveket, amelyek a magyarországi shakespeare-kultuszt képviselik majd a gyűjteményben./mti/

..

// szinlapmásolatokat